ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
IM. KS. PIOTRA WAWRZYNIAKA
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 18 m. 14 TELEFON nr 27-92

BIULETYN PRASOWY

WYCHODZI DWA RAZY W MIESIĄCU

Rok III.

Nr. 13. POZNAŃ, dnia 15 lipca 1939.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ PODSTAWOWYM WARUNKIEM POSTĘPU I NIEZALEŻNOŚCI GOSPODARCZEJ WSI

Na dorocznym Walnym Zebraniu Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych, które odbyło się w obecności p. Ministra Poniatowskiego dnia 21 czerwca br. uchwalono szereg rezolucyj, streszczających poglądy i postulaty zorganizowanego rolnictwa wielkopolskiego. Wśród rezolucyj dotyczących różnych stron życia i potrzeb rolnika, na szczególną uwagę zasługują te, które podkreślają znaczenie , rolę i zadania spółdzielczości jako jedynie w naszych warunkach bytowania możliwej formy pracy zbiorowej na różnych polach gospodarki rolnej.

W pięciu rezolucjach, które treścią swoją dotykają istotniejszych elementów stosunku rolnictwa do spółdzielczości, wyłuszczono i wskazano na aktualne zagadnienia wielkopolskiego ruchu spółdzielczego, zarysowujące się ze szczególną ostrością przy obecnym układzie warunków gospodarczych i politycznych.

Stwierdzono więc w rezolucji pierwszej, że spółdzielczość jest w życiu wsi podstawowym warunkiem postępu i niezależności gospodarczej oraz dobrobytu. Stąd też w dalszym wywodzie kładzie W. T. K. R. szczególny nacisk na potrzebę rozszerzenia podstaw spółdzielni przez powiększenie ilości członków, umożliwiające objęcie zasięgiem działania przedsiębiorstw spółdzielczych jak największej liczby warsztatów rolnych. W związku z tym Walne Zgromadzenie W. T. K. R. apeluje do wszystkich rolników, aby dla dobra rolnictwa nie tylko współpracowali ze spółdzielniami, lecz byli także ich czynnymi członkami.

Spółdzielczość jednak, o ile ma spełnić swoje wielkie zadania w czasach zarówno pokojowych jak i wojennych, musi posiadać właściwe, odpowiadające prawdziwym stosunkom ludnościowym i gospodarczym, oblicze narodowe.

Okazuje się tymczasem, że na ziemiach zachodnich stan posiadania spółdzielczości niemieckiej jest nieproporcjonalny do stanu liczebnego i gospodarczego mniejszości niemieckiej. Dzieje się tak dlatego, że spółdzielczość niemiecka opiera swoją egzystencję również na polskim rolniku, co w konsekwencji uzależnia gospodarczo rolnictwo polskie od obcych narodowościowo i kulturalnie instytucyj niemieckich. Zdając sobie sprawę z ważności tego zagadnienia, domaga się W. T. K. R. stanowczo śpiesznego i bezwzględnego spolszczenia tych wszystkich spółdzielni, których istnienie nie jest oparte wyłącznie na współpracy z Niemcami.

Urzeczywistnienie powyższego postulatu zależy w głównej mierze od konsekwentnego i solidarnego postępowania całego rolnictwa. Dlatego też w jednej z dalszych rezolucyj potępia W. T. K. R. jak najostrzej tych, którzy jeszcze popierają spółdzielczość niemiecką i wzywa wszystkich rolników-Polaków, aby zaniechali jakichkolwiek tranzakcyj ze spółdzielniami niemieckimi.

Jednym z dalszych zagadnień, poruszonych w rezolucjach, to potrzeba zorganizowania większej licz-

by spółdzielni zbytu inwentarza rzeźnego, które przyczyniają się w dużej mierze do usamodzielnienia się rolnictwa na odcinku zbytu żywca, stwarzając w ten sposób podstawy do przyszłego urolniczenia przemysłu mięsnego, a w konsekwencji wyeliminowania zbędnego pośrednictwa wpływają na podniesienie poziomu cen żywca u producenta.

Organizacja zbytu zwierząt rzeźnych na rynku wewnętrznym jest jednak tylko jednym odcinkiem zadań tego typu spółdzielni. Stąd też Walne Zebranie W. T. K. R. domaga się przyznania spółdzielniom kontyngentów wywozowych, co da szersze podstawy dla ich rozwoju. Zdaniem W. T. K. R. dużym również ułatwieniem w dziedzinie pokonywania trudności w uspółdzielczaniu handlu i przemysłu mięsnego jest działalność Wielkopolskiego Związku Spółdzielni Zbytu Zwierząt Rzeźnych, z którym współpracować ściśle muszą wszystkie spółdzielnie terenowe.

Przytoczone pokrótce najważniejsze rezolucje W. T. K. R., dotyczące spółdzielczości, są dowodem, że dotychczasowe kierunki rozwojowe wielkopolskiego ruchu spółdzielczego i jego postulaty są identyczne z potrzebami szerokich warstw rolnictwa ziem zachodnich. A co najważniejsze to fakt, że zorganizowane rolnictwo wielkopolskie widzi w rozwoju ruchu spółdzielczego najskuteczniejszą drogę do podniesienia na wyższe szczeble swej egzystencji życiowej, dobrobytu i stanu kulturalnego.

ODZNACZENIA SPÓŁDZIELCÓW

Monitor Polski w Nr. 131 z dnia 10. 6. 1939 roku podaje listę osób, pracujących w spółdzielczości, odznaczonych przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Krzyżem Zasługi.

Złoty Krzyż Zasługi otrzymali

po raz pierwszy: Ksiądz Franciszek Dratwa, proboszcz w Jutrosinie powiatu Rawickiego, ksiądz Józef Grudziński, proboszcz w Włosienicy wojew. krakowskiego, Stefan Barański w Wilnie, Tomasz Bokłak w Petlikowcach Starych powiatu buczackiego, Szczepan Ciekot w Chodowie woj. lubelskiego, dyr. Adam Czachyra w Warszawie, Stanisław Jędraszko w Nasielsku powiatu pułtuskiego, dyr. Antoni Kokociński w Wilnie, dr Seweryn Matuszewski, lekarz w Śremie woj. poznańskiego, dyr. Antoni Śmielecki w Gnieźnie, Franciszek Trawiński w Łowiczu, dyr. Wiktor Witwicki w Warszawie, dyr. Piotr Paweł Załuski w Lublinie.

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali

po raz pierwszy: Jan Stanisław Błażejewski w Środzie woj. poznańskiego, Bronisław Chojnacki w Powsinie pow. warszawskiego, Antoni Ciechanowski w Białymstoku, Jan Fostakowski w Krakowie, Michał Grzebyk w Kańczudze pow. przeworskiego, Otton Huszcza w Wilnie, Edward Kański w Toruniu, Wanda Kasprowicz w Żelechowie pow. garwolińskiego, Jan Klimek w Łużnej powiatu gorlickiego, Andrzej Kurczych w Wilnie, Wieńczysław Leyk w Toruniu, Czesław Małecki w Poznaniu, Czesław Miękus w Golinie powiatu jarocińskiego, Jan Ofierzyński w Borku powiatu gostyńskiego, Jan Pertek w Lubaszu powiatu czarnkowskiego, Roman Piechaczek w Lublinie, Andrzej Rybiński w Słonimie województwa nowogrodzkiego, Ludwik Sienkiewicz w Bieniakoniach woj. nowogródzkiego, Adam Siwiński w Poznaniu, Lucjan Szałkowski w Poznaniu, Antoni Szymański w Warszawie, Jan Śliwiński we Lwowie, Leon Średziński w Grodzisku woj. poznańskiego, inż. Antoni Truszczyński w Lublinie.

Srebrny Krzyż Zasługi po raz drugi otrzymali:
Florian Władysław Niepokojczycki w Myszczycach powiatu kobrzyńskiego.

Bronzowy Krzyż Zasługi otrzymali:
Kazimierz Bargieł w Krośnie wojew. lwowskiego, Alfred Fuchs w Handzlówce powiatu łańcuckiego, Konstanty Girs w Plebańcach wojew. wileńskiego, Leopolda Pawlikówna w Jarosławiu, Stanisław Rajzer w Handzlówce powiatu łańcuckiego, Szczepan Jan Urbański w Piastowie powiatu warszawskiego.

SPÓŁDZIELCZY INSTYTUT NAUKOWY W WARSZAWIE

Dnia 4 lipca odbyło się w Warszawie doroczne Walne Zebranie Spółdzielczego Instytutu Naukowego. Przewodniczył prezes Stanisław Thugutt, który przy zagajeniu wezwał zebranych do uczczenia pamięci śp. Zygmunta Chmielewskiego i śp. Adolfa Legisa. Zebranie tegoroczne odbyło się dokładnie w dwudziestą rocznicę założenia Instytutu. Sprawozdanie z działalności Instytutu przedłożył dyr. B. Przegaliński. Sprawozdanie powyższe, wydane drukiem, wykazuje dalszy wzrost działalności Instytutu jako centralnej instytucji naukowo-bada-

wczej spółdzielczości polskiej. Ilość członków rzeczywistych Instytutu wzrosła do 34 i obejmuje wszystkie związki rewizyjne i centrale gospodarcze oraz 20 większych spółdzielni.

Działalność Instytutu polega głównie na pracy wydawniczej. Poza szeregiem prac z zakresu spółdzielczości wydanych w roku sprawozdawczym, wydaje Instytut stale „Spółdzielczy Przegląd Naukowy", który ukazuje się w charkterze miesięcznika oraz Biuletyn Prasowy, rozsyłany co tydzień wszystkim redakcjom pism w Polsce. Z większych prac ma ukazać się w roku bieżącym nakładem Instytutu wielkie dzieło o Ks. Piotrze Wawrzyniaku pióra ś. p. R. Kusztelana.

Instytut prowadzi również bibliotekę, która liczy obecnie około 9 tys. tomów oraz czytelnię czasopism.

Z różnych komisyj szczególnie czynną była Komisja Kształcenia i Wychowania Spółdzielczego Instytutu, która zaopiniowała, rozważyła i opracowała cały szereg spraw w związku z organizacją szkolnictwa spółdzielczego w Polsce.

Poza ścisłą współpracą ze wszystkimi związkami spółdzielczymi, Radą Spółdzielczą i Towarzystwem Kooperatystów, Instytut utrzymywał stosunki również ze Światowym Związkiem Polaków z Zagranicy, z Ministerstwem W. R. i O. P., z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnyc h, wreszcie z pokrewnymi instytucjami zagranicznymi, jak Międzynarodowy Związek Spółdzielczy, Międzynarodowe Biuro Pracy, Międzynarodowy Instytut Rolniczy itp.

PIERWSZE WALNE ZGROMADZENIE OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH I ZAROBKOWO - GOSPODARCZYCH W KATOWICACH

W sali odczytowej Domu Oświatowego T. C. L. w Katowicach odbyło się 24 czerwca br. pierwsze walne zgromadzenie nowo utworzonego na Śląsku Okręgowego Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo - Gospodarczych R. P. W zgromadzeniu wzięło udział 400 delgatów, którzy reprezentowali 178 spółdzielni. W obradach uczestniczyli również p. nacz. inż. J. Sztekiel, który reprezentował p. Wojewodę Śląskiego, Ks. Otręba jako przedstawiciel J. Eks. Ks. Biskupa Adamskiego, oraz przewodniczący Państwowej Rady Spółdzielczej p. Dr A. Całkosiński, prezes Śląskiej Izby Rolniczej p. Smołka, dyrektor Oddziału Państwowego Banku Rolnego p. Jeziorowski i inni. Zgromadzeniu przewodniczył p. dyr. Jan Kowalczyk z Katowic. Sprawozdanie z działalności na terenie Śląska za rok 1938 i pierwsze półrocze 1939 złożył dyrektor Okręgowego Związku w Krakowie. Po przedstawieniu przez p. dyr. mgra K. Piechaczka programu prac Okręgowego Związku na najbliższy okres czasu przystąpiono do obrad działowych, na których ustalono także kandydatów na członków Rady Okręgowego Związku i delegatów na Walny Zjazd.

Do Rady Okręgowego Związku w Katowicach weszli z wyboru pp. Achtelik Maksymilian z Pszczyny, Buzek Karol z Cieszyna Zachodniego, Haida Wilhelm z Rybnika, Kaznowski Wacław z Dąbrowy Górniczej, Palarczyk Karol z Goleszewa, Pisarek Józef z Pawłowic oraz Sieja Józef z Dąbrówki Wielkiej.

Delegatami na Walny Zjazd Delegatów Związku w Warszawie zostali pp. Duda Alojzy z Cieszyna Zachodniego, Rowiński Aleksander z Tarnowskich Gór i Sztwiertnia Karol z Bażanowic.

Zgromadzenie zakończono odśpiewaniem Roty „Nie rzucim ziemi".

UROCZYSTE POŚWIĘCENIE MLECZARNI SPÓŁDZIELCZEJ W PSZCZYNIE

18 czerwca br. odbyła się w Pszczynie uroczystość poświęcenia nowej spółdzielczej mleczarni. Na uroczystość przybyli przedstawiciel pana Wojewody inż. Sztekiel, Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych, Starosta powiatowy Dr Olszewski; Izbę Rolniczą reprezentowali Prezes p. Leon Smołka oraz dyrektor p. inż. Z. Zarzycki. Poświęcenia dokonał Ks. Dziekan pszczyński Bielok.

Spółdzielnia mleczarska w Pszczynie zaopatrzona jest w najnowocześniejsze urządzenia techniczne; obsługiwać będzie rolniczy powiat pszczyński oraz najbliższe rolnicze okolice przyległych powiatów.

Wydawca: Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych im. Ks. Piotra Wawrzyniaka

Redaktor: mgr. Zygmunt Węgrzyk.

Odbito w Drukarni Współczesnej — Poznań, Plac Wolności 18.